

LIAUDIŲ BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 100 Dundas Street East, Toronto, Ontario, Canada
Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa
and for Payment of Postage in Cash

Kaina 10¢

Nr. 23

Penktadienis, Birželio (June) 7, 1968, Toronto, Ontario

METAI XXXVII

Vystosi Politinis Krizis Italijoje, Socialistai Pasitraukė iš Koalicijos

ROMA. — Francijos krizis dar nepraejo, o jau prasidėjo Italijoje. Dešinieji socialistai, vadovaujami Nenio, apturėję didelį pralaimėjimą rinkimuose, nutarė pasitraukti iš koalicijos. O be jų, krikščionys demokratams negali sudaryti daugumos.

Studentai užėmė Romos universitetą ir nesirengia pasitraukti. Jie ieško darbininkų pagalbos dėl revoliucijos prieš taip vadinamą establishmentą arba esamą santvarką.

Jie sako, kad tuo metu, kai Francijoje valdžia nori sutriuškinti revoliucinę kovą pagalba armijos, tai Romos studentai nutarė nesitraukti iš universiteto.

"Kova yra prieš mokyklas dėl privilegijuotų, prieš buržuazinę valstybę, kuri per mėnesius kišo į kalėjimą darbininkus ir visus tuos, kurie priešinosi bosų galiai", sako studentai.

Italija minėjo 22-ras sukaktuves nuo įsteigimo respublikos. Prezidentas Saragatas atrodė labai nusiminęs.

Turine, Fiat automobilių pramonės mieste, policija buvo susikrovusi su studentais. Šeši policininkai ir eilė demonstrantų buvo sužeista. Virš 1,000 studentų dalyvavo demonstracijoje.

Tuo tarpu Italijos komunistų partija, kuri apturėjo didelius laimėjimus rinkimuose, šaukia Italijos darbo žmones demonst-

JAV Negražins Japonijai Salų

TOKIO. — Ilgai taršis užsienio reikalų ministras Takeo Miki su Jungtinių Valstijų ambasadorium A. Johnsonu "gavo supratimą", kad Jungtinės Valstijos nesirošia gražinti Japonijai Ramiajame vandenyne užimtų salų.

Johnsonas pasakė, kad Japonija nėra pasiruošusi pati save apsiginti. Dėlto Jungtinės Valstijos turi laikyti Ryukyu ir Okinava salas, kurios iki karo priklausė Japonijai ir ten dar gyvena arti milijonas japonų.

Japonijos "apsaugos sumetimais" salose laikomi sandėliai branduolinių ginklų.

ruoti, kad parodžius pritarimą Francijos darbininkams ir studentams, prieš kuriuos De Gaulle vyriausybė mobilizuoja ginkluotas jėgas.

Bet didžiausia Italijos bėda yra ta, kad krikščionys demokratams liko be sąjungininkų. Patys svarbieji sąjungininkai, Nenio socialistai, pralaimėję rinkimuose daug vietų, nebepretenduoja iš vieno su krikščionimis demokratams.

PIRMAS BANDYMAS KANADOJ NEPAVYKO

MONTREAL. — Čia buvo persodinta širdis staiga mirusios moters 58 metų amžiaus vyrui, Albertui Murphy, bet išgyvenęs su nauja širdimi 41 valandą mirė.

Po operacijos širdis neveikė normaliai, kol ant galo visai sustojo.

De Gaulle Nesitraukia, Paskelbė Rinkimus

PARYŽIUS. — Visuomenės spėliojimai, kad prezidentas De Gaulle pasitrauks, nepasitvirtino. Jis, matyti pasitaręs su ginkluotų jėgų viršininkais, sugrįžęs iš "apdūmojimų", paskelbė, kad paleidžia parlamentą. O tuo tarpu ginkluotos jėgos pradėjo koncentruotis visuose strateginiuose punktuose.

Pagal Francijos konstituciją, rinkimai turi įvykti ne vėliau kaip po 40 dienų po paleidimo. Jie turėtų būti birželio pabaigoje.

Streikas, paralyžiavęs šalį, pamažu atslūgsta. Nekurios įmonės pradeda veikti. Turėtų būti visiškai išstaugos pradės veikti. Visi koncentruosis rinkimams, kurie turės būti sprendžiamuose mušiu. Nuo jų pasėkų priklausys tuojautinė Francijos padėtis.

MONTREAL. — Pirmoji savanoriško apsitaksavimo loterija Montreale jau pravažė. Pirmą prizą, \$100,000, laimėjo našlė su 10 vaikų, Mrs. Venitia Barrette.

Kiti laimėjo po \$1,000 ir mažiau.

MIRĖ DVIKALBIŠKUMO KOMISIJS NARYS

OTTAWA. — Mirė Andre Laurendeau, dvikalbiškumo ir dvikultūriškumo komisijos kopirmininkas, sulaukęs vos 56 metų amžiaus. Jis atstovavo francūzų pusę, o A. D. Duntton — angliškąją pusę.

Laurendeau buvo vyriausiasis Le Devoir redaktorius.

Papilsią 10 Milijonų Galionų Chemikalų

TORONTO. — Kanados Tautos Kongreso pirmininkas Dr. James Endicott pasiuntė JAV atstovui A. Harrimanui į Paryžių laišką, raginantį rimtai tartis su vietnamiečiais dėl atsteigimo taikos. Siūlo remtis 1954 metų Genevos susitarimais.

Tuom pat sykiu jis protestuoja prieš JAV militarinių vadų užmojį papilti Pietų Vietnamui 10,000,000 galionų chemikalų, kad sunaikintų javus, apnuogintų miškus, nudeginant medžių lapus.

Jis nurodo, kad JAV vyriausybė vis daugiau ir daugiau izoliuoja JAV. Net Švedija, kuri buvo geriausia JAV draugė, atsisukus prieš JAV.

Endicott nepritaria ir Kanados premjero idėjai, kad taiką Vietnamui palaikytų Jungtinių Tautų kariuomenė. Vietnamiečiai turėtų patys susitvarkyti savo reikalus.

Neatranda Dingusio Nuklinio Submarino

WASHINGTON. — Atlante, kelyje iš Azorų į Norfolką, Virginija, dingo nuklinis submarinas Scorpion su 99 žmonėmis.

Keli desėtkai laivų ir orlaivų ieško, bet nesuranda. Jokios žymės nėra.

Buvo gauti signalai, ir buvo manoma, kad jie iš to submarino, bet pasirodė, kad ne.

Kai kas dar turi viltį, kad submarinas yra nežuves, tik negali pranešti apie savo kelionę, bet atplauks į Jungtinių Valstijų priepilauką.

Amerikiečiai per Klaidą Užmušė Šešis Pareigūnus

SAIGON. — Yra sakoma, kad kur trumpa, ten ir trūksta. Amerikiečiai ir taip negali suvalgyti savo košės Vietname, o čia dar viena baisi klaida, kuri gali pridaryti dar daugiau nemalonumų.

Kovojant su vietkongais, kurie dar kaunasi pačioje sostinėje, buvo pašaukti amerikiečių helikopteriai, kurie svaido raketomis. Viena iš tų raketų pataikė į pastatą, kuriame buvo susimetusi komanda, vadovaujanti kovoms su vietkongais. Ši raketa šešis aukštus pareigūnus užmušė, o kiti keli buvo sužeisti.

Užmuštų tarpe yra viceprezidento Ky švogeris pulkininkas Pho Quoc Chu, Saigono

Rinkiminė Agitacija Nustelbė Viską

TORONTO. — Partijų lyderių ir kandidatų į federalį parlamentą agitacija nustelbė viską. Kiekvienas nori įspirsti žmonėms, kad balsuotų už juos.

Parymėtina tas, kad didžiausios visų kanuolės nukreiptos prieš premjerą Trudeau. Matyti, kad manoma, jog jo autoritetą numušus bus galima parblokti ir kitus liberalus.

Idomu ir tas, kad sujudo birčistai, guzenkos ir kiti atakuoti Trudeau. Reakcionieriams jis jau ne tik socialistas, o ir komunistas. Mat jis lankė vieną JAV universitetą, kur esą daug pažangių žmonių. Jis buvo prieš nuklinkių bombų įsileidimą į Kanadą. Pearsonas davinėjęs informacijas TSRS šnipams, o dabar Pearsonas įtraukęs į vadovybę Trudeau ir jo draugus.

Visų partijų politikieriai daug žada, bet nepasako, iš kur jie pinigų gaus.

Konservatorijos Galva Užmuštas ant Gatvės

TORONTO. — Toronto konservatorijos galva Ettore Muzzoleni praėjusį šeštadienį buvo užmuštas automobilio jam einant skersai gatvės.

Nelaimė įvyko ant Yonge gatvės šiaurėje miesto.

Velionis paėjo iš Šveicarijos. Kanadon atvyko 1929 metais.

uosto direktorius. Pulkininkas Nguyen Van Luan, Saigono policijos viršininkas. Pulkininkas Le Ngoc Tru, Saigono policijos 5-to distrikto komandierius. Nguyen Ngoc Hinh, nacionalės policijos bendrųjų operacijų viršininkas. Majoras Nguyen Bao Thu, miesto majoro kabineto viršininkas. Ir pulkininkas leitenantas Nguyen Van Phuoc, rangerių penktos grupės komandierius.

Tarp sužeistų yra pats Saigono majoras Van Van Cua. Jis esą sužeistas labai sunkiai.

Buvo manoma, kad pataikė vietkongų raketa, bet liudininkai, jų tarpe ir reporteriai, tvirtina, kad viena helikopterio raketa pataikė į tą pastatą, pridarydama daug žalos.

Stebėtina, kad tiek laiko praėjo, kaip amerikiečiai ir jų sąjungininkai kariauja Saigone, stengdamiesi išvalyti vietkongus, bet tie dar vis laikosi. Pagal pranešimus apie užmuštus vietkongus, tai jų turėjo būti Saigone tūkstančiai. Jeigu jų tiek nebuvo, tai skaitlinės apie užmuštus yra melagingos.

Aplamai, vietkongai neduoda poilsio amerikiečiams ir jų sąjungininkams ne tik Saigone, bet ir kitur. Amerikiečiai savo padėties nepagerino po to, kai buvo įsakyta pulti priešą visomis jėgomis.

Derybos Neparė Jokio Progreso

PARYŽIUS. — Derybos tarp JAV ir Šiaurės Vietnamo atstovų neparė progreso. Bet JAV atstovai teigia, kad gali įvykti pasikeitimų.

Šiomis dienomis atvyko į Paryžių vienas iš aukštųjų politbiuro lyderių, Le Duc Tho. Jo pribuvimas rodo, kad tikimasi dar rimčiau tartis, negu iki šiol.

Svarbiausia klūtimi pažangai tebėra JAV atsakymas sulaikyti visai Šiaurės Vietnamo bombardavimą. Amerikiečių bombardieriai su padidintu uolumu puola pietinę Šiaurės Vietnamo dalį. Tuomi tikimasi pastoti kelių šiauriečių įsitvirtinimui pasienyje ir net infiltravimui į Pietinį Vietnamą.

Kaip žmonės gyvena Kitur

A. POSKA
(Straipsnio autorius 1936-1938 metais gyveno Indijoje ir studijavo antropologiją, dvi vasaras išbuvo Baltistane — Red.)

Baltistanas

Baltistanas, arba Mažasis Tibetas, yra viena sunkiausiai prieinamų pasaulio vietovių. Jį supa aukščiausi mūsų planetos kalnai — Didžiųjų Himalajų, Karakorumo, Kailaso ir Ladako ledynais tviskančios keteros. Šiaurės rytuose puikuoji Čogorio viršūnė, kur tik 232 metrais tenusileidžia Jomolungmai (Everestui). Pietryčiuose virš debesų kyšo Devamuro (Nanga Parbat) kvilinė siena, pakėlusį savo dantį į 8.127 metrų aukštį. Vakaruose visas dangus žiba nuo žaižaruojančių Rakapošio (7.790 metrų), Mašerbumo (7.813 metrų), Teram Kangrio (7.464 metrų), Harimukho (7.393 metrų) viršūnių ir šimtų kitų "viršūnelių", viršijančių 6.000 metrų aukštį.

Nors Baltistanas užima apie 35.000 ketvirtainių kilometrų, tačiau daugiau kai du jo trečdaliai sukustyti amžinojo sniego ir ledo. Vos vienas trečdalis teritorijos vasarą išsilaisvina nuo sniego. Žiema Baltistane vidutiniškai trunka šešis mėnesius. Temperatūros svyravimai labai griežti ne tik tarp žiemos ir vasaros, bet ir tarp dienos ir nakties, atokaitos ir šešelio. Lietaus nebūna. Drėmė gaunama iš rūka ir tirpstančio sniego. Kalnai labai statūs ir Indas su savo intaku šijoku turi net kabančius šlaitus. Vandens greitis pasiekia net 25 kilometrų per valandą.

Augalija, išskyrus alpinės pievas, slėniuose labai skurdi. Beržai retai išauga sulig žmo-

gumi. Žemesnėse lygesnėse vietose auga abrikosai, granatai, silkmedžiai ir kalnų vynuogės. Auginami kukurūzų panašūs augalai, melionai, pomidorai, svogūnai ir labai retai pupos bei soja. Vasarą Deosajaus plokščiakalnėje sužysta gausi alpinė augalija. Didžiuliai ryškiausiomis spalvomis žydi efemerai sudaro nuostabiai gražų, margą kilimą, išraižytą kristolinio vandens upokšnių, kuriuose knibžda upėtekiai. Visur iš žolės kyšo šviežių žemių kalvutės, kuriose dažnai galima pamatyti ant paskutinių kojų stovinčius švilpukus, visai nepaisančius žmogaus. Rytai Deosajuje dangus tamsiai mėlynas, o nuo ledynų ir kalnų viršūnių žaižaruoja akinantys spinduliai. Saulei pakilus, dangų temdo uodai. Jų Deosajuje tiek daug, kad joks gyvūnas ten negali gyventi tam nepasiruošęs. Uodai taip storai apsideda žmogų, jog jaučiasi net jų svoris, o pabraukus per juos ranka, lieka stora kruvina košė.

Kalnuose gausu įvairių iškasenų, tačiau, išskyrus auksą, kurį moterys ir vaikai plauna duoklei valdovui, jų niekas neekspluatuoja.

Nors Baltistane ir labai netinkamos sąlygos žemdirbystei, ji — pagrindinis gyventojų užsiėmimas. Žemdirbystei tinkamos žemės vos keli šimtai hektarų visame Baltistane.

Susisiekimas labai sunkus. Statūs kalnų šlaitai, ledynai, morenos, ledynų prarajos, nepaprastai gilus firnas (stam-

bi...

Žemiausioji Baltistano dalis yra 2.500 metrų aukščio jūros lygio. Nuolatinis gyvenviečių yra net 4.700 metrų aukštyje. Į Baltistaną patenkama per tris perėjas: iš pietų — Burzilio - Bežgalio (4.286 metrų), iš vakarų — Darkuto (4.119 metrų) ir iš šiaurės — Karakorumo (5.560 metrų).

Visame Baltistane 1930 metais gyveno apie 53.000 gyventojų. Vyrai sudaro labai žymią daugumą. Apie 80 procentų baltistaliečių nepanašūs į aplinkinių kalnų gyventojus, kurie aiškiai mongoliškos kilmės. Jų odos spalva žymiai šviesesnė negu kašmiriečių, ladakiečių ir nubriečių, veik pusė gyventojų yra šviesiaplaukiai ir mėlyakiai. Juos galima priskirti indoiraniečių grupei. Vyrai, ypač vakarų Baltistane, neaukšti ir stambūs, moterys baltos, raudonskruostės, taisyklingo ovalaus veido. Gyvena iki 70-80 metų. Seni veidai nesiraukšlėja, tik smakras žymiai išsikiša į priekį.

Kiekvienoje gyvenvietėje kalbama savotiška tarme, kuri kitose vietose nelengvai supranta. Žodžių reikšmė taip pat labai įvairi. Viešojo Baltistano kalba yra šiuo genties tarmė. Baltistano gyventojų kalbos yra išlaikiosios seniausios prakrito ir Avestos formos.

Baltistane gyvena apie 30 gentių. Šinai, jaškunai, barčiai, balteliukai, baltai, šešročiai, banisalai, ir eilė kitų gentių laiko savo kilusias iš europiečių. Kiti, gi, kaip buranai, makalai, gamakučiai, sakosi atsikėlę iš Irano, o nagai, majunai, abalai ir andranai — atsikraustę iš Indijos. Pažymėtina, jog Nagaro šachas ir Hunzos miras savo geneologinėmis knygomis ir daiktais įrodinėja savo giminybę su Aleksandru Makedoniečiu.

Seniausieji Baltistano gyventojai yra buvę tibetiečiai. Pavadimai siekia vos poros tūkstančių metų praeitį, kada į Baltistaną atsidanginę europiniai Aleksandro Makedoniečio armijos daliniai pakeliui iš Indijos į Vidurinę Aziją. Jie čia radę tibetiečių gentį, kurios vedė Lali Tamo dukterį vedęs pats Šikanderšachas (Aleksandras Makedonietis).

Jokių archeologinių paminklų ar kokių nors uolų įrašų, kurie galėtų duoti žinių apie Baltistano gyventojų praeitį, dar nėra rasta.

Iš Nigaro valdovų geneologinių knygų vardyno matyti, kad pirmieji valdovai buvę lamatai, vėliau budistai, o prieš 17 kartų jie pradėjo vadintis muzulmoniškais vardais. Pagonizmo liekanų dar labai daug pa-

tyčia kitą sužeidęs ar užmušęs. Perdėto nuosavybės jausmo taip pat nėra. Gentes nariai viskuo dalijasi ir vieni kitiems padeda. Gimus naujam genties nariui, visi gyventojai padeda tėvams pasodinti naują abrikoso medį. Dažnai medžiui sodinti nėra vietos. Tada atokaitose parenkamas uolos karnizas, ant kurio sukraunami akmenys, prinešama žemių, pasodinamas medis ir jo link nukreipiama vandens srovė.

Vienas žymiausių Baltistano gyventojų būdo bruožų yra jų nepaprastas prisirišimas prie gimtosios vietos. Nė vienas iš jų nėra savo noru apleidęs savo kaimelio. Didžiausia nelaimė ir neganda giminei mirusį narį laidoti svetimose kapinėse. Pažymėtinas ir taikus genties narių sugyvenimas. Visame Baltistane niekas nėra girdėjęs, kad savo genties žmogus būtų

tyčia kitą sužeidęs ar užmušęs. Perdėto nuosavybės jausmo taip pat nėra. Gentes nariai viskuo dalijasi ir vieni kitiems padeda. Gimus naujam genties nariui, visi gyventojai padeda tėvams pasodinti naują abrikoso medį. Dažnai medžiui sodinti nėra vietos. Tada atokaitose parenkamas uolos karnizas, ant kurio sukraunami akmenys, prinešama žemių, pasodinamas medis ir jo link nukreipiama vandens srovė.

(Bus daugiau)

Galima Siųsti Pinigus į Lietuvą ir gauti daugiausia už juos.

Nereikia mokėti už persiuntimą, tiksliai išpirkti JAV dolerių sertifikata. Duokit savo giminėms 4 sykius daugiau, negu jie gautų rubliais. Jūsų giminės patvirtins tą.

Tiksliai JAV dolerių sertifikatai įgalins jūsų giminės nusipirkti viską, ko jie nori — maisto, drabužių ir daugelį kitų dalykų — amerikinių, Vakarų Europos ir vietinių — specialiose Vneshposyltorg dolerinėse parduotuvėse labai žemomis specialiomis dolerinėmis kainomis. Jūsų giminės patvirtins tą.

Pilna garantija. Jokio mokesčio.

Absoliučiai nereikia mokėti jokio mokesčio, nei gavėjui, kadangi išlaidas padengia Vneshposyltorg.

Siųskit dabar. Tiksliai per
INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23-rd Street
New York, N. Y., 10010, USA

Reikalaukit mūsų veltui duodamo katalogo.

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lisauskas
Įrengiam Aliejinį Apsildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina
148 WESTMINSTER AVE. Tel. LE. 2-5191
Toronto

Europiška Muzika

Dėl vestuvių, šokių, banketų ir kt.
22 metų patyrimo muzikantai
Prieinama kaina
Tel. Henrick — 534-2709, Toronto

Lietuviai, kurie atostogoms ar kitais reikalais atvažiuojate į Miami, Fla., neužmirškite atsilankyti į Lietuvų Socialinį Klubą. Čia kiekvieną sekmadienį 1 val. dieną yra duodami geri pietūs už žemą kainą. Po pietų, šokiai, susitikimai ir svečiavimasis.

Kuriems reikalingos informacijos gavimui kambarių vietiniai klubo nariai patars jums kaip ir kur juos gauti. Kviečia į svečius visus lietuvius

Lietuvių Socialis Klubas

2610 Northwest 119th Street
Miami, Fla. 33167
Telefonas: 688-4161

LIETUVOS SPAUSDINIAI

"Liaudies Balsas" raštinėje galima gauti Tarybų Lietuvoje išleidžiamų laikraščių ir žurnalų.

Dienraštis "TIESA"

Tris kartus į savaitę išleidžiamas "Sportas"

Du kart į savaitę išleidžiamas "LIETUVOS PIONIERIUS"

Savaitraštis "LITERATŪRA IR MENAS"

Dvisavaitinis žurnalas "SVYTURYS"

Mėnesiniai žurnalai: "Tarybinė Moteris"; "Mokslas ir Gyvenimas" ir "Mūsų Sodai".

Laikraščių kainos po 5 c., o žurnalų po 25 c. egzempliorius.

Priimame užsakymus ir paštu. Prisiuntus mokėstį apmokame persiuntimą. Mažesnius užsakymus galite prisiųsti ir kanadiškais pašto ženklais.

Taipgi priimame ir naujas bei atnaujintas prenumeratas virš vardintų laikraščių ir žurnalų.

Metinių prenumeratų kainos: "Tiesos" — \$5.00; "Sporto" — \$4.00; "Lietuvos Pionierius" — \$2.50; "Literatūra ir Menas" — \$2.00; "Svyturys" — \$5.00; "Mokslas ir Gyvenimas" — \$3.00; "Tarybinė Moteris" — \$2.00; "Mūsų Sodai" — \$4.00. Valstiečių laikraštis — \$2.50, Jaunimo Gretos — \$2.50, Kultūros Barai — \$3.00, Mūsų Gamta — \$4.50, Nauja Technika — \$4.00, Liaudies Ūkis — \$4.00.

Pusmetinės prenumeratos turi būti užsakytos ne vėliau kaip gegužio mėnesį, o metinės ne vėliau spalio mėnesį.

Užsakymus siųskite su Money orderiais adresu:

Liaudies Balsas, 160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada.

Tokia antra "News of Re gegužės 4 d. S yra teisingas rais norais. J Nazzarella, "A bendradarbis. Sako: "Per negu gentkart kū tikyba ir e nizmas vis jė priešai. Karl "Kapitale" ita opiumu. Ir nor munistai turi užgria tuos bet iki šiol n kalbos. Tačiau lyje įvykiai ir vertė kataliku keisti pažiūra. Koegzistencėjusiais metais gos prezident gorny aplank VI jo reziden no, užvedė ka bai daug be Vietnamo ka kaip išgelbėti minio karą pa Taip vyku vienas kitą p įgyta pasitikė karčių įšalim kova tarp dvie vo skirtingą sakant, ji lik "Associated darbis D. N. s tvirtai pareišk

Priima pė iš naujų d Sutell Muitas ir mūsų firm Ukr VA Toronto medžiag Toronto 6 val. val Rašant n

"Roma i Maskvą"

Tokia antrašte raštas tilpo "News of Religion" žurnale gegužės 4 d. Sprendžiui, kad jis yra teisingas ir patiekta gerai norais. Jį patiekė David Nazzarella, "Associated Press" bendradarbis.

Sako: "Pergyvenus daugiau negu gėntkartę, Romos katalikų tikyba ir europiškas komunizmas vis jautėsi esą dideli priešai. Karlas Marksas savo "Kapitale" įtarė religiją esant opiumu. Ir nors katalikai ir komunistai turi daug bendro ir užgria tuos pačius principus, bet iki šiol nesurado bendros kalbos. Tačiau tragiški pasaulyje įvykiai ir jų pasekmės privertė katalikus ir komunistus keisti pažiūras į vieni kitus.

Koegzistencijos tikslais praėjusiais metais Tarybų Sąjungos prezidentas Nikaljus Podgorny aplankė popiežių Povilą VI jo rezidencijoje, pasisveikino, užvedė kalbas ir surado labai daug bendro, ypatingai Vietnamo karo klausimu, ir kaip išgelbėti žmonių nuo atominio karo pavojaus.

Taip vykusiai pasitarta ir vienas kitą pilnai suprasta bei įgyta pasitikėjimo, kad gėntkarių įšalimas greitai ištirpo, kova tarp dviejų ideologijų įgavo skirtingą pagrindą, geriau sakant, ji likviduojama".

"Associated Press" bendradarbis D. N. štai ką atsvirai ir tvirtai pareiškia:

"Mes atėjome taip toli nuo praeities, eidami su naujove, kad atgal grįžti jau nebeįmanoma. Viską darysime, bet tik negrįšime į tas pačias vėžes! Galimas daiktas, kad vieną gražią dieną, ko niekas nebegali užginčyti, popiežius Povilas VI aplankys Maskvą taip, kaip jis jau aplankė New Yorką".

Mažai kam yra žinoma, kad popiežiaus atstovas vyskupas Agostino Casaroli, ne visiems rodydamasis kas jis yra, dėvi civilinį kostiumą, vietoje dvasininko aprėdalo, ir lankosi po žymesnius Europos miestus, ar jie būtų komunistinėse valstybėse ar kur kitur, ir viskuo informuoja Povilą VI. Žinoma, tame nėra nieko naujo, o tik tiek, kad jis yra pažangus žmogus.

Sakoma, kad popiežiaus atstovas vyskupas A. C. vaidina svarbią rolę Vietnamo karo baigimo klausimu. Taigi, dvasininkų (ne visų) viešą pasisakymą stovėti liaudies pusėje galima sveikinti.

Popiežiaus Povilo VI pavelėtas posūkis nuo Jo 23-čiojo rūpintis žmonių gerbūviu, vietoje dangaus karalyste, yra pagirtinas.

Dzūkeliš

PANAMA CITY. — Panamos prezidentu tur būt bus Arnulfo Arias, opozicinės Nacionalės Sąjungos kandidatas.

Niagaros Krioklys — tai milžiniškas puolančio vandens kalnas. Čia lankytojai rodo į puolantį vandenį virš 176 aukščio nuo tos vietos, kur jie stovi. Niagara Falls yra didelė turistinė atrakcija kaip žiema, taip ir vasarą.

Konservatų Lyderis Nepatiko Veiksniams

Konservatų lyderis Robert Stanfield turėjo interviu su Toronto taip vadinamų etniškų grupių atstovais. Reikia pasakyti, kad veiksniams jis nepatiko. Jis sudaužė visas jų viltis, kad Kanada padės jiems atgauti senas pozicijas savo šalyse, iš kurių jie pasitraukė.

Nors jis, jeigu konservatai laimėtų, stovėtų už Kanados dalyvavimą NATO bloke, tačiau jo valdžia prašytų NATO peržiūrėti Kanados rolę. O gal reikalinga kai ką pakeisti.

Skaudžiausia veiksniams buvo tas, kad jis visai atmetė reikalavimą, kurį pastatė veiksniai atstovai, kad jis, jeigu konservatai laimėtų, vyktų Jungtinės Tautos ir reikalautų "laisvės žmonėms šalyse, kurios buvo įkorporuotos į Tarybų Sąjungą."

"Kanados vyriausybė, mano vadovaujama", atsakė jis, "nebūtų pasirengusi aktyviai dalyvauti išardyme Jungtinių Tautų narės."

"Aš suprantu troškimą šitų žmonių laisvės. Bet labai rimtas klausimas Kanados vyriausybei drąsinti grupes ir tautas... Mes, aš manau, veiktu me siekiant nuolatinio, patenkinančio išsprendimo per Jungti-

nes Tautas, o ne atskirai".

Jis taipgi gynė Kanados premjero Trudeau poziciją — nusistatymą pripažinti Kiniją.

"Aš nepritariu Kinijos vyriausybei. Aš neužgiriu jos elgesio su žmonėmis. Bet aš tikiu, kad tarptautiniuose reikaluose reikia pripažinti aktualią šalies vyriausybę".

Užsienio reikalų ministras per interviu ant televizijos pareiškė, kad Kanada sieks susipratimo su Kinija. Kanada linkusi pripažinti Kiniją.

Užklaustas, ar tas nereikėtų pripažinimo, kad yra dvi Kinijos, jis atsakė, kad Formosos vyriausybė nėra Kinijos vyriausybė, o tik Formosos. Kanada nenutrauktų ryšių su Formosa, bet ji nelaikytų antra Kinija. Kinija yra Kinija, visas kraštas, kur gyvena apie 700 milijonų gyventojų. Ji turi savo valdžią ir su ja reikia vesti reikalus.

ROMA. — Italijos krikščionių demokratų partneriai socialistai nutarė išeiti iš koalicijos, kol krikščionys demokratų nepriims kairesnės politikos.

Vieni krikščionys demokratų negali sudaryti daugumos.

Paieškojimas

Paieškau Benedikto Valbasio, kulusio iš Lietuvos Šimonių apylinkės, Jurkštų kaimo. Prašau atsilipti, nes turiu paieškomam svarbių žinių nuo jo sutės iš Lietuvos.

Paul Mažilis
R. R. 1, Rodney, Ont.

Lietuvos Raiteliai Lenktyniavo Bulgarijoi

Lietuvos raiteliai — konkūristai rungtyniavo Bulgarijos Pagneiurischės mieste surengtame turnyre. Be Lietuvos raitelių, varžybose dalyvavo Rumunijos rinktinė ir trys šeiminių komandos.

Sunki, aštuonias dienas trukusi kelionė ir neįprastas karštis varžybų metu (termometras pavėsyje rodė virš 30 laipsnių Celsijaus) sukludė Lietuvos raitelius rungtyniauti pagal jų galimybes. Konkūristai (kliūčių aukštis iki 130 centimetrų) lietuviai pasirodė neblogai. Be baudos taškų baigė varžybas du Lietuvos atstovai.

Laimėjo Vilniaus žirgyno raitelis Antanas Vaitkevičius su žirgu Eksportas. Nemuno žirgyno atstovas Pranas Prasauskas su Gintaru liko ketvirtas, o priekulietis Edmundas Valutis su Kagoru — devintas.

Komandinėse varžybose Nacionalijai laimėti Lietuvos raiteliams atiteko ketvirta vieta.

Geltansnapių Karalystėje

Prie keliuko glaudžiai pušimis nusagstytos kalvelės. Žaliuoja lankos. Tolėliau mėlynuoja Nemuno juosta. Kolūkie pirmininkas Antanas Martinkevičius sustabdo mašiną.

— Į antienos fabriką atvykome...

Toks vardas fermai jau prigijo. Baltosios antys iš "Didžiojo Spalio" kolūkio į mėsos kombinatą šią vasarą kelias penktąjį kartą.

Ilgas pastatas suskirstytas į "cechus", kurie pilni gyvybės. Judrus, energingi paukščiukai, tik krypuoja, tik pypsi. Šešios prižiūrėtojos vos spėja juos prisotinti specialiais kombinuotais pašarais.

Pirmieji ančiukai iš inkubatoriaus į kolūkį buvo atgabenti balandžio pradžioje. Jie jau gerokai paūgėję. Birželio pradžioje juos realizuos mėsi.

Šiais metais kolūkio paukštinkės išaugins 90,000 ančių. Kitą kartą bus perduota apie 180 tonų paukštienos.

Vladas Nausėdas

NEW YORK. — Jungtinių Tautų Saugumo Taryba priėmė nutarimą reikalauti, kad visos narės vykdytų griežtą embargo prieš Rodeziją.

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

Ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Priima persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius tik iš naujų drabužių, medžiagos, avalynės, maisto ir kitko.

Suteikia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą

Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

Ukrainska Knyha centras ir skyriai randasi:

TORONTE: — 962 Bloor St. W.

WINNIPEG: — 613 Selkirk Ave.

EDMONTONE: — 10803 — 95 St.

VANKUVERIJE: — 2643 E. Hastings St.

Toronto Įstaigoje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto Įstaiga atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta. Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė

Ukrainska Knyha

962 Bloor St. West, Toronto, Ont.

Telefonas: LE. 4-7551

Toronto Lietuvių Moterų Klubas

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDSIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos kaina:
Kanadoj ir visur kitur \$5.00 metams; pusmečiui \$2.50.

LIAUDIES BALSAS
160 Claremont St., Toronto 8, Ont., Canada
Telefonas: **EMPIRE 6-4358**

NETIKETINA, BET TAIP YRA

Sunku tikėti, kad Kanadoje būtų vergų pirklių, bet jų yra, nors ir ne pilna to žodžio prasme. Buvo iškelta viršūnė, kad yra agentūros, kurios užsima suradimu darbo, nors ir nepastovaus, bet darbininkai turi atiduoti jiems trečdali savo uždarbio. Tos agentūros stengėsi įtikinti samdytojus, kad jie tokią sistemą palaikytų. O daugeliui samdytojų patiko laikino darbo sistema, nes laikinai samdomų darbininkų įstatymai nepriskiria prie unijų, jiems gali būti mokamos skirtingos algos.

Kai, Ontarijos Darbo Federacijai spiriant, buvo uždraustos agentūros, imančios mokesčių už suradimą darbo, tai jos pradėjo imti mokesčius iš samdytojų, kurie, be abejonės, gali išsiskaityti iš darbininkų algos.

Dar buvo surasta atsikimimų, kad darbininkai buvo verčiami gražinti dalį uždarbio samdytojui. Šis raketas buvo praktikuojamas daugiausia su naujais ateiviais. Kontraktorius pagrūmoja atleidimu iš darbo, jeigu darbininkas atsisako sugražinti dalį uždarbio. Darbininkas, tokiu būdu, bijodamas netekti darbo, pasirašo už pilną algą, nors dalį palieka samdytojui.

Išnaudotojai ir pelnagrobiai suranda visokių būdų išnaudoti paprastą darbininką. Ypač nuo to kenčia nauji ateiviai, nežina įstatymų, verčiami reikalo kaip nors užsidirbti pragyvenimą.

Esą net tokių išnaudotojų, kurie verčiasi prostitucija. Jie tarpininkauja merginoms, pasiimdami dalį jų uždarbio. Kiti padarą puikų pragyvenimą iš tokio biznio.

KAZIN KO NORI

Francijoje, Vokietijoje ir daugelyje kitų šalių vyksta didelis studentų bruzdėjimas. Kaip Francijoje ir Vokietijoje, tai jie pasirodo labai kovingai. Bet klausimas stovi, kas iš to jų kovingumo išeis. Už tai, kad tie kovingieji dažnai nežino, ko jie siekia.

Aną dieną Kanados televizijos korespondentas Paryžiuje kalbėjosi su streikuojančiais studentais. Jie sakė, kad jie nenori degalizmo, nenori komunizmo. Bet užklausti, ko jie nori, atsakė, kad jie dar nežino. Girdi, jie apie tai dar galvoja.

Studentų sambruzdyje kovingiausiai pasireiškia anarchistai, autoriteto priešininkai, kairieji socialistai, Mao šalininkai, visai nepartiniai, ir, be abejonės, komunistai. Gal tik paskutiniai turi supratimą, ko jie norėtų.

Francijoje, kaip žinia, streikuoja ir darbininkai. Darbininkų vadovai turi aiškesnę programą. Ypač komunistai. Jie reikalauja koalicinės vyriausybės, demokratinės vyriausybės. Jie nori pašalinti De Gaullo diktatūrą, kuri labai mažai rūpinasi savo šalies žmonių reikalais.

KAS TUOMI RŪPINASI

Kai tik Liaudies Balse buvo pasisakyta, kad Kanados žmonės turėtų duoti progą naujam premjerui pasirodyti, ką gera jis gali duoti Kanadai, tuoj kažkas atsiuntė Igoro Guzenko brošiūrą atakuojančią ne tik premjerą Trudeau, bet ir buvusį premjerą L. B. Pearsoną. Trudeau ir Pearsonas perstatomi Tarybų Sąjungos agentais. Ant pirmo puslapio uždėtas antgalvis:

"Trudeau, a potentian Canadian Castro".

Pearsonas jungiamas su Tarybų Sąjungos šnipais, būk jis davinėjęs savo laiku informacijas tarybinams šnipams ir t. t.

Idomu, kas lietuvių tarpe talkininkauja tam Guzenkai. Juk Guzenko neskaito Liaudies Balso, jis nesupranta lietuvių kalbos. Kita, pats Guzenko juk yra perkrikštas. Jei Trudeau negeras, kad jis savo laiku stovėjo arčiau NDP, tai kam vertas tuomet Guzenko, nors ir perkrikštas? Saskačėvanos premjeras yra buvęs aktyvus NDP veikėjas, o dabar liberalas. Žmonės keičia pažiūras.

Guzenko turėtų neužmiršti, kad jis valgo valdišką duoną. Jis perdaug nachališkai kandžioja tą ranką, kuri jį peni.

Amžinam poilsui į gimtąjį kraštą atvežti Lietuvos liaudies rašytojo, žinomo pažangaus Amerikos lietuvių veikėjo Rojaus Mizaros palaikai. Vykdydama velionio valią, urną su vyro palaikais į Lietuvą atgabeno rašytojo žmona Ieva Mizarienė.

Nuotraukoje: Ievos Mizarienės sutikimas Vilniaus aerouoste. (M. Baranausko nuotr.)

DIENOS TEMOMIS

Francijos prezidentas Charles De Gaulle nutarė pabandyti išspręsti krizę savo keliu. Jis, vietoj rezignuoti, paleido parlamentą. Sakoma, kad jis prieš tai pasitarė su generolais. Veikiausiai bus panaudota armija prieš streikuojančius studentus, darbininkus ir tarnautojus. Šį milijonų francūzų streiką jis apšaukė komunistų pastangomis paimti galią.

Degalistai ir jų simpatikai tokį prezidento pasielgimą sutiko labai entuziastiškai. Rinkimai turį įvykti ne vėliau 40 dienų po paleidimo parlamento. Bet prezidentas gali jų neskelbti, o valdyti šalį vienas, su armijos pagalba. Kas gali jam uždrausti. Bet tur būt jis to nedarys.

Klausimas stovi, kas laimės rinkimus. Į tai atsakyti dabar negalima. Negalima dar pasakyti, kadarys streikieriai, tės jie savo streiką, ar ne? Kadangi rinkimai turi būti pravesti ne vėliau 40 dienų, tai nėra ilgas laikotarpis, jie gali tęsti streiką iki po rinkimų.

Premjeras Pompidou paskelbė, kad minimum algos pakeliamos 35 procentais. Tai pagal susitarimą tarp valstybės ir unijų lyderių, bet darbininkų atmetę.

Francija pergyvena didelį politinį ir ekonominį krizę. Viso pasaulio akys bus nukreiptos į Franciją, kol vienu ar kitu būdu šis krizis bus likviduotas.

Idomu pažymėti, kad jis iškilo visai netikėtai. Niekas niekur nekalbėjo, nepranašavo apie besiantinančią audrą.

Be abejonės, tai nėra sukilimas, kad pakeitus Francijos sistemą. Kas lygina su anų metų komūna, daro didelę klaidą.

Kita šašlis, kuri netikėtai atkreipė viso pasaulio atydą, yra

Čekoslovakija. Tenai taip pat vyksta didelis pasikeitimas.

Tos šalies komunistų tarpe susidarė dvi srovės. Viršūnė ima nauja. Vakarų korespondentų vadinama demokratiškesne.

Pranešimas iš Pragos teigia, kad Centralinis komitetas pašalinio buvusį partijos lyderį ir šalies prezidentą Antoniną Novotnį iš Centralinio komiteto ir suspendavo narysę partijoje.

Sakoma, kad Centraliniame komitete iš 110 narių naujieji sudaro apie 70, o novotniečiais yra likusieji. Kai įvyks partijos suvažiavimas, tai ir anie būsią pašalinti.

Čekoslovakijoje, kaip kad buvo Tarybų Sąjungoje, Novotny ir jo draugai kaltinami pravedus persekiojimą daugelio komunistų ir net žudymą, kaip kad atsitikę su Stalinu ir Berija Tarybų Sąjungoje.

Tas dar ne viskas. Dabar atsiranda tokių, kurie reikalauja opozicinių partijų. Kiti net atsteigimo kapitalizmo.

Naujas sekretorius Dubčekas sako, kad Čekoslovakija neis iš socialistinio kelio. Bet matyti yra elementų, kurie norėtų ir deda pastangas išvesti tą šalį iš socialistinio kelio.

Jungtinių Amerikos Valstijų ir Šiaurės Vietnamo derybos Paryžiuje eina labai lėtai. Dėl to, žinoma, nereikėtų sielotis, diplomatai turi laiko, jei nebeitų karas Vietname. Bet gi karas Vietname, pradėjus derybas, buvo sustiprintas. Žudynės žmonių eina visu smarkumu. Pranešimai iš Saigono teigia, kad JAV komandieriams buvę įsakyta padidinti atakas, vietoj sumąžinti. Kiti teigia, kad buvę įsakyta laimėti karą per tris mėnesius.

Kaip ten nebūtų, karas eina. O derybos vietoje stovi.

Be abejonės, deryboms kliudė gal ne tiek tas faktas, kad

amerikiečiai nesumažino atakų. Vyriausia kliūtis yra tas faktas, kad amerikiečiai ir Saigono valdonai nenori girdėti apie praktišką išėjimą — sudarymą Vietnamo koalicinės vyriausybės, neutralizavimą Vietnamo. Tai vienintelė išeitis. Nelengva išeitis, bet išeitis.

Kai kas bando įrodinėti, kad sudarius koalicinę vyriausybę, amerikiečiams pasitraukus, ilgainį netrukų iki komunistai paimtų viršūnė. Ar taip būtų, ar ne, dabar sunku pasakyti. Koalicinės vyriausybės egzistavimas ar neegzistavimas daugiausia priklausys nuo to, kaip ištikimai koaliciją sudariusieji kooperuos.

Daleiskime, kad laikui bėgant ir Pietų Vietnamas pereis į komunistų kontrolę. Ar tas reiškia, kad tuomet bus pasaulio pabaiga? Dėk kas sakė, kad bus pasaulio pabaiga, jeigu Čiang Kai-šekas bus sumuštas Kinijoje. Jis buvo išvytas, bet pasaulis tebegyvuoja. Dėk kas labai bijojo Kubos, o ji niekam jokio blogumo nepadarė. Jeigu JAV politikieriai išsivadė idėjos sumaikinti Kastoro vyriausybę, atstatyti kapitalizmą, situacija būtų dar geresnė. Išplėtus prekybą, būtų geriau ir Kubai ir JAV.

Vietnamo arba Saigono valdžioje sėdi generolai, su kuriais, be abejo, sunku bus susitarti ir dar sunkiau dirbti, jeigu bus susitarta. Amerikiečiai turėtų kaip nors nusikratyti tais generolais. Pietų Vietname yra žmonių, su kuriais būtų galima susikalbėti. Tą padaryti, atrodo, būtų lengviau, negu tęsti karą, kurs vistiek nieko gera amerikiečiams neduoda. Vietnamo padėtis neina geryn, o blogyn.

Mirė S. Griškus

Gegužės 18 d. Greenpoint ligoninėje mirė brooklynietis Simonas Griškus, 85 metų amžiaus, pažangus lietuvis, virš 30 metų prenumeravęs ir rėmęs Liaudies Balsą.

Paliko ju liūdinčią dukterį, žentą ir būsimąjį Dr. P. P. Walles, anūką.

S. Griškus daug pasitarėvo JAV lietuvių kultūrinėje ir visuomeninėje veikloje. Jo gražiai išauklėta duktė Mrs. T. Walles, su mirėčia S. Griškaus, neleido Liaudies Balsui netekti skaitytojų, ji perėmė jo prenumeratą.

Reporteris

Vedybiniai papročiai

Nuotaka iš Čambos genties, gyvenančios pietiniame Alžyre, oficialiai laikoma ištekejusia, kai išsimeis vyras švelniai suduoda jai delnu septynis kartus.

Nuotaka privalo padėkoti vyrui už dėmesį. Tuo metu ji taip pat gali vyrą pavadinti vardu pirmą ir paskutinį kartą gyvenime.

Past

De Gaulle už bėdas ir streikus kaltinti komunistai atsakomings.

Bet niekas rimtesni komunistai atsakomings. Bet niekas rimtesni komunistai atsakomings. Bet niekas rimtesni komunistai atsakomings.

Bet, žinoma, baubas gal dar gina. Ypatingai pareiškimai parys.

O dabar rinkimams, kv. 25 d.

Komunistų valdymo zacių deda pa mui bendro f. Gaulle ir reak.

Jeigu toks pavyktų sudar rinkimus laimė.

Ką toliau I nėra aišku.

Bet šiuo m naudotis rink geriau rinkim Gaulle pašalin pagalba.

Tokios polit me, laikosi F vadovai. O ta elgiasi labai iš.

Mūsų politik bėjo šimtus riuos jie išpil išrinkti.

Daugelis tų juokingi bei a.

Premjeras rodo, nusmuk damas francū visas valstyb visą Kanadą.

Girdi, visos muose bus [vė ba. Esą bus p ros dienos, k ma telmuose tomis, etnišk.

Kai jau ge galo...

Tą Trudeau dant neišven samdyti dar teisėju.

O tokių d tik dideles al veikdami, ir o dešimteriopai.

Tai viena. reikalas lai kalbančius v jus ten, kur

Naujieji D simą sprend sako, kad ne bos ir jų problema yra didelė ekono Svarbiausi ti ekonominį

Pastabos

De Gaulle už Francijos visas bėdas ir streikus, stengiasi apkaltinti komunistus. Esą jie už tai atsakomingi.

Bet niekas tam netiki. Visi rimtesni komentatoriai sako, kad De Gaulle kišosi į visų kitų valstybių reikalus, bet savosios užmiršo.

Bet, žinoma, komunistinis baubas gal dar nekuriuos baugina. Ypatingai toks De Gaulle pareiškimas patiko reakcionieriams.

★
O dabar Francija ruošiasi rinkimams, kurie įvyks birželio 25 d.

Komunistų vadovai ir daugelis kitų kairiųjų srovių organizacijų deda pastangas sudarymui bendro fronto prieš De Gaulle ir reakcinį sparną.

Jeigu toks liaudies frontas pavyktų sudaryti, tai jis gali rinkimus laimėti.

★
Ką toliau De Gaulle darys nėra aišku.

Bet šiuo metu, kol galima naudotis rinkimine teise, yra geriau rinkimų keliu siekti De Gaulle pašalinimo, negu ginklo pagalba.

Tokios politikos, kaip matome, laikosi Francijos liaudies vadovai. O taip darydami jie elgiasi labai išmintingai.

★
Mūsų politikieriai jau prikalbėjo šimtus pažadėjimų, kuriuos jie išpildysią, jeigu bus išrinkti.

Daugelis tų pažadėjimų gan juokingi bei absurdiški.

Premjeras Trudeau, man atrodo, nustumtas nuo koto, žadėdamas francūzų kalbą įvesti į visas valstybines įstaigas per visą Kanadą.

Girdi, visose įstaigose ir teismuose bus įvesta francūzų kalba. Esą bus paskirtos tam tikros dienos, kuriomis bus galima teismuose susikalbėti ir kitomis, etniškoms, kalbomis.

Kai jau geras, tai geras iki galo...

★
Tą Trudeau pažadėjimą vykdančiam neišvengiamai tektų prisamdyti dar eilę valdininkų ir teisėjų.

O tokių dykaduonių, kurie tik didelės algas ima nieko neveikdami, ir dabar pas mus yra dešimteriopai per daug.

Tai viena. O antra, koks reikalas laikyti francūziškai kalbančius valdininkus ir teisėjus ten, kur francūzų nėra?

★
Naujieji Demokratai šį klausimą sprendžia realiau. Jie sako, kad ne tiek francūzų kalbos ir jų kultūros klausimu problema yra didelė, kiek ji yra didelė ekonominiu klausimu.

Svarbiausias reikalas pakelti ekonominį būvį. Tiek Kvebe-

Tarybų Lietuva atsisveikino su savo tauriu sūnumi Rojumi Mizara. Į Rašytojų sąjungos rūmus, kur buvo pašarvoti brangaus tautiečio palaikai, dvi dienas nenutrūkstamu srautu ėjo vilniečiai, delegacijos, atvykusios iš kitų respublikos miestų ir rajonų. Rojui Mizarai paskutinę pagarbą atidavė partijos ir vyriausybės vadovai, rašytojai, mokslininkai, darbininkai, moksleiviai, žurnalistai.

Nuotraukoje — Garbės sargyba prie Rojaus Mizaros palaikų.
(M. Barausko nuotr.)

Ką Kiti Rašo

Ar tai pasitvirtins?

— Vienas veiksmas galįs nustelbti kalbas dėl taikos, tai raportas iš Vašingtono, kad JAV su pagalba Britanijos ir TSRS, bando pakeisti Saigono valdžią, — rašo iš Paryžiaus "Chicago Daily News" korespondentas W. H. Stoneman.

Prezidentas Johnsonas norįs praveisti Pietiniame Vietname visuotinus balsavimus sudarymui valdžios, kuri apimtų ir partizanų ir militaristų režimo palaikytojus.

Stoneman sako, Nacionalinis Išlaisvinimo Frontas, partizanų politinė komanda, turėtų iš to daugiausia naudos.

Tas raportas būk tai atėjęs iš arti prezidento Johnsono stovintį Vašingtone.

Raporte sakoma, kad prezidentas Johnsonas "imsis vaidmens komunistų (partizanų) įtraukimo į Pietinio Vietnamo politinį gyvenimą".

Raportą dalinai paremia ir Britanijos užsienio reikalų ministro Michael Stewart misija

į Maskvą gegužės 22 dieną. Taipgi, TSRS netikėtai sutikimas dalyvauti taikos atsiekimė Vietname. TSRS sutiksianti atnaujinti Ženevos konferenciją, buvusią 1954 metais, Vietnamo klausimu.

Nesinori tikėti, kad tas galima. Iš kitos pusės prez. Johnsonas yra ambicingas žmogus. Jisai labai įsipainiojo karą eskaludamas. Jo įtekmė nukri-

ko francūzų, tiek kitų darbo žmonių.

Bet jų lyderis T. C. Douglas irgi paslysta, kai sako, kad Kanados valstybė bankrutuoja.

Tam niekas nepatikės. Ji turi finansinių sunkumų, bet nebankrutuoja.

Z. Janauskas

žiau \$8,000".

Kad jis surūgtų, su tokia "aritmetika"!

— L. Jonikas

Matyt, jiems atsibodo tuščiažodžiavimas

Per metų metus prieš rinkimus Demokratų ir Republikonų partijos savo pareiškimuose plepėdavo apie "pavergimą" Pabaltijo kraštų (Lietuvos, Estijos ir Latvijos). O jų politikieriams tų šalių "vaduotojai" atsimokėdavo raginimu tautiečių už juos balsuoti.

Bet laikai keičiasi. Tie didžiųjų kapitalistinių partijų politikieriai, matyt, pamatė, kad iš tokios apgavingos ir kvailos politikos jiems naudos labai mažai. Lietuva, Estija ir Latvija jų "malonės" neprašo ir nenori. O čia jų tautiečiai irgi nebešoka pagal "vaduotojų" muziką.

Tai va, šiemet prieš rinkimus republikonai savo pareiškime nelaiminguosius Pabaltijos šalių "vaduotojus" pamiršo ir jų melo apie Pabaltijo kraštų pavergimą nepakartojo.

Aišku, kad tuo labai įsiziėdė mūsų "veiksniai". Pranciškonų organas dejuoja:

"Respublikonai nustebino šiuo tarpu nutylėjimu — Baltijos valstybių nutylėjimu suminint kitas valstybes, kurios priskiriamos rytų bei vidurio Europai. Nustebino tuo, kad tai ne vieno antro asmens nutylėjimas, o visos partijos koordinacinio komiteto.

— Vilnis

Ir tai dedasi Amerikoje

Šalies beturčiai jau neabejotinai davė suprasti Kongreso lyderiams, jog ne visi Amerikos piliečiai gyvena pertekliu.

Bene dramatiškiausiai tas pademonstruota vienoje kongresinėje komisijoje, kuri įpareigota rūpintis šalies sveikata ir apšvieta.

Anądien komisijoje liudijo Florence Robin ir Jean Fairfax, per visą šalį pravedusios nuodugnų tyrinėjimą padėties mokyklose. Jos "supažindino" kongresmanus su aktualiais faktais, būtent:

Pradines mokyklas lanko 6 milijonai vaikų tokių šeimų, kurių metinės pajamos nesiekia \$2,000.

Mokyklon vaikai ateina nedavalgę. Dviem milijonam pačių skurdžiausių šeimų vaikams mokyklose suteikiama užkandžiai — visai nemokamai, arba žymiai sumažinta kaina.

Gi keturi milijonai vaikų žiūri į bevalgančius savo kolegas "ir tik seilę varvina".

"Kaip jie gali studijuoti, visados būdami alkani, ir kokiais piliečiais jie išaugs", svilino komisijos narių kongresmanų akis Mrs. Florence Robin.

O aš girdėjau aną vakarą, kaip prezidentas Johnsonas didžiavosi, jog vidutinės šeimos metinės pajamos yra "ne ma-

ŠYPSENOS

Jau galima

Vienas iš Europos pabėgėlių, sugrįžęs namo, apkabino žmoną ir sušuko:

"Ana, Ana, gaų gale mes esame jau Amerikos piliečiai!"

"Tai labai puiku", atsakė Ana. "Dabar tu gali eiti plauti lėkščių".

—o—
Jam tikrai bus sunku

Atvyko į didmiestį farmerys su žmona iš tolimo provincijos kampelio. Beeinant gatve, juos pralenkė žmogus su atbulu kalnieriūm.

"Ar tu matei, kas mus pralenkė?" pasakė vyras žmonai.

"Mačiau, nagi kunigas".

"Bet koks storulis! Jam tai tikrai bus sunku patekti į dangų".

—o—
Jis nežinojo

Kaimynas nusistebėjo, kai pamatė kaimyną labai susikrimtūsi dėl tetos mirties.

"Aš maniau, kad jums ji visai neapeina?" pasiteiravo jis.

"Kaip gi neapeina", atsikirto. "Ji paliko mano broliui 10,000 dolerių, o man nieko. Aš nežinojau, kad ji turi pinigų".

Jūreiviai Pagerbė V. Rekašiaus Atminimą

Didžiojo žvejybos tralerio-šaldytuvo "V. Rekašius" tarp reisinių stovėjimas Klaipėdos uoste sutampa su revoliucionieriaus ir poeto Vlodo Rekašiaus gimimo 75-osiomis metinėmis. Pažymėdami šią sukaktį, jūreiviai pasikvietė į svečius V. Rekašiaus dukterį — Kapsuko pedagoginės mokyklos bibliotekos vedėją V. Klemienę.

Tralerio - šaldytuvo pirmojo kapitono padėjėjo A. Pečinkio iniciatyva įgula ne tik palaiko glaudžius ryšius su V. Klemiene, bet ir su Plungės rajono V. Rekašiaus kolūkie žemdirbiais.

yra buvusi nesuprasta, ar neįžvelgta jame glūdinčių pavojų ir palikta jam netrukdomai vystytis!"

Vargšas Baras. Jis nežino nė to, kad viso pasaulio kapitalizmo jėgos su Amerikos kapitalizmu priešakyje yra užkintytos komunizmo plėtojimuisi užstoti kelią. Jis nežino, ar gal pamiršo, kad Adolfas Hitleris buvo visą peklą pajudinęs tam tikslui. Jam padėjo ir Mussolinis, ir Pilsudskis. Bet irgi nieko negelbėjo.

Pagaliau, argi mūsų Antanas Smetona, užgrobdamas Lietuvos valdžią ir sušaudydamas komunistų vadus, nesiekė to paties tikslo?

— A. Bimba

Montrealo žinios

Montrealiečių Kronika

Aplankė "garnys"

Antanas ir Janina Kavaliūnai susilaukė gražios dukrelės. Tai bus sesutė Mikučiui. Tėvai ir tėveliai yra labai patenkinti. Tai yra A. M. Kavaliūnai ir Maištai.

Linkiu gražiai augti.

Viešnia iš Toronto

Lankėsi Montreale Marytė Masiokienė. Aplankė gimines ir savo draugus.

Geros viešnagės.

Turėjo nelaimę

Gegužės 26 dieną Juozas ir Regina Adakauskai turėjo skaudžią auto mašinos nelaimę. Juozas jau paleistas iš ligoninės, bet jo žmona tebėra St. Licor ligoninėje, prie Belmont parko. Jai yra sulaužyti šonkauliai.

Nuo širdies likiu greitai pasveikti.

Susirgo

Kazys Martinėnas staigiai susirgo, buvo skubiai pašauktas gydytojas. Ligonis gydomi namie.

Linkiu greitai pasveikti.

J-na

Svečiai iš Lietuvos -- Klaidos Pataisymas

Pereitą savaitę, rašant apie atvykstančius svečius artistus iš Lietuvos ir jų koncertą, įsibrovė nemaloni klaida dėl jų atvykimo ir išvykimo. Turėjo būti parašyta ir jie tikrai atvyksta į Montrealį birželio 28 d. ryte, o išvyksta — 29 d. ryte.

Koncertas, tačiau, kaip buvo parašyta, taip ir įvyks, penktadienį, birželio 28 d. vakare.

Atsiprašau už klaidą.

J. Lesevičius

MONTREAL. — Čia 5.000 mokytojų demonstravo sėdėdami ant gatvės prie Montrealo School Commission štabo, protestuodami prieš labai lėtas derības dėl sudarymo naujo kontrakto.

Trafikas toj gatvėj buvo užblokuotas dvi valandas.

MONTREAL. — Canadian Union of Postal Workers konvencija nutarė streikuoti, jeigu nebus patenkinti reikalavimai. Unija turi 14.000 narių.

Unija reikalauja pakelti algas 75 centais į valandą dviejų metų laikotarpiu. Pašto darbininkai dabar gauna \$2.75 į valandą, o laišku išnešiotojai — \$2.63.

Tommy Hunter, populiarus Kanados radio ir televizijos dainininkas.

Montrealas -- Winnipegas

Rodos, kas čia įdomaus — miestai girdėti, o kai kam ir matyti. Bet įdomu. Koks gražus pasaulis! Tą galima patirti ir iš Montrealo į Winnipegą keliaujant — penkiolika šimtų mylių kelionė. Tai ne taip jau arti. Per tris valandas pasiekėm Winnipegą.

Winnipegas turi nepaprastai gražų aerportą. Labiausiai man patiko gėlynai. Aš ne pirmą kartą Winnipegą. Būt šį kartą norisi rašyti.

Teko pasikalbėti su Winnipeg gyventojais. Pamačiau, kaip jie didžiuojasi savo miestu. Jie rodo ir sako: Štai šito ir kito trys metai atgal nebuvo. Man prisiminė viešnagė Lietuvoje. Ten žmonės irgi panašiai kalba. "Žiūrėk, sesė, penki metai atgal čia telškėjo bala, o šiandien didžiausias namas ar ligoninė". Taip ir Winnipeg piliečiai didžiuojasi, kas gera ir gražaus.

Neseniai pasistatė užtvanką. Pirmiau Winnipegui grėsė potvinių pavojus. Dažnai jie daug nukentėdavo. Vanduo išsiliedavo iš krantų ir pridarydavo daug žalos.

Netikėtai teko kalbėtis su miesto majoru. Jis kilęs iš ukrainių. Jis labiausiai didžiuososi. Tik užmiršau, kiek milijonų kainavo užtvanka arba, kaip jie vadina, fludvei. Ir jis dar gražiai kalba ukrainiškai. Buvo Tarybų Sąjungoje, lankėsi Ukrainoje. Apropo, kokie nauji teatrai dėl 10.000 žmonių.

Nepaprastai gražūs parlamento rūmai, nors ir seni. Ant bokšto viršaus stovi paukšutas vaikas, rankose laiko derlingų rugių pluoštą. Didelės varpos nutysios. Ir parašyta: "Golden boy". Tai Manitobos simbolis, kaip mūsų ažuolo lapas.

Aš ne ta tema norėjau rašyti. Aš norėjau pasidžiaugti,

kad Winnipeg ukrainai labai tvirtai stovi. Jie didžiuojasi ir savo Ukraina, su džiaugsmu pasakoja. Nei vieno nesutikau, kurs niekintų savo seną šalį. Taip vadinamų dipuku daugelis ruošiasi važiuoti į svečius. Kai aš jiems priminiau, kad jų majoras atrodo progresyvus, tai jie sako, kad jis nebūtų majoras, jei nebūtų progresyvus.

Su lietuviais mažiau teko susitikti, nes Winnipegas — tai kaip tikra Ukraina. Kur nepasiseks, vis sutiksi ukrainus. Teko kalbėtis su draugais Vidurkiais. Tai puikūs, susipratę žmonės. Malonu su jais pasikalbėti. Galvoja važiuoti į Lietuvą pasisvečiuoti.

Sekmadienį išsirengėm į bažnyčią. Pirmiausia įėjim į prienę (bobinčių, kaip Lietuvoje sakydavo). Iš eilės žmonės slenka prie tokio stalo, o kiti tiesiai "mauna" į vidų. Tai pirmą sykį gyvenime matau. Ant stalo padėti du kielikai, vienas tuščias, o kitas su komunijomis.

Reiškia, švenčiausias sakramentas. Žmonės, kurie pasirengę imti komuniją, turi paimti vieną iš pilno kieliko ir įdėti į tuščią. Taip tai prisipildo tas tuščias.

Į bažnyčią ateina visoki žmonės: vieni švarūs, kvepia kvepalais, baltomis švoriomis rankomis. O kiti ne. Žiūriu: senis tabaku pakvėpęs, rankos juodos, gal nuo sunkaus darbo, ilgai įkišęs ranką į kieliką laiko, kol sugraibo tą "švenčiausią sakramentą". Vaikučiai irgi negali iš sykio paimti. Kartais pasiima du, o reikia paimti tik vieną. Paskui vyras paėmė ir nunešė prie altoriaus, padavė kunigui, o kunigas išdavinėjo žmonėms per mišias. Mane šiurpas paėmė, kad tokius "cūdus" daro iš to "pono dievo". Pagalvojau, kad kepykloje tau švarumo dėlei pyragaičius įdeda su žnipkais. O čia, brole, senis apgrabaliojo, o kunigas paskui deda kitam į burną. Tai jau ne higieniška.

Klausiu dukterį, dėl ko taip. Sako, kunigas nori žinoti, ar daugelis ima komuniją.

Aš kalbu ne apie protestonų, o Romos katalikų bažnyčią.

Tai mano įspūdžiai iš Winnipeg.

P. B. Grandma

Ekslibriai iš Čekoslovakijos

Lietuvoje jau tapo tradicija rengti mažosios taikomiosios grafikos — ekslibrių — parodas. Čekoslovakijos dailininkai pasiūlė savo darbus. Šioje šalyje panašūs renginiai dažni, kasmet vyksta ekslibrių žinovų ir kolekcionierių kongresai.

Valstvbiniame dailės muziejuje atidaryta ekslibrių paroda, atkeliavusi iš Čekoslovakijos. Joje — daugiau kaip 300 eksponatų. Į parodos atidarymą atvyko žinomas ekslibrių kolekcionierius, meno teoretikas dr. J. Hamra iš Gotvaldovo.

EDINBURGH. — Škotijos Bažnyčios Generalinė Asemblėja didele didžiama balsų pasiskė už Škotijos savivaldą.

HILL TOP MOTEL
Route 17 West Vaudreuil, Que.
33 kambariai, maudymosi baseinas, arkliai pajodinėjimai, pirmos klasės valgykla su pilnu laisniu, rami vieta pailsėti. Butai dėl nuo 2 iki 8 asmenų.
Motelis randasi ant kelio 17-to apie mylia į vakarus nuo Dorion, Que.
Rezervavimui vietos prašome telefonuoti: 234-4591 arba 453-3401.
Savininkas A. NAGINĖ

Išnuomavimui
Montrealo miesto ribose išnuomuojam namų-farmoje. Galima laikyti karves ir sūrius daryti savo naudai. Žemė naudojimui veltui. Prašome kreiptis telefonu: 665-4117, arba adresu: 8422 Blvd. Gouin East, Montreal, Que.

WINDSOR
DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.
Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bilė ką, kas tik yra jūsų namuose.
Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniausią STORAGE. Greitas patarnavimas.
20 metų patyrimas garantuoja darbą.
Savininkai:
A. Keršys, P. Petrušis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE. PO. 8-6679
VERDUN, QUE.

Mirus
Kostantinui Varaškai
Liūdėsio valandose reiškiamo gilią užuojautą velionies liūdinčiai žmonai, sūnui ir visiems giminėms.

P. Paplauskas	B. D. Alenska
B. Kvietinskas	A. M. Naginioniai
H. Tamošiūnienė	M. Cekaitytė
P. Lukoševičius	E. O. Streliai
V. Bernotienė	M. Milerienė
A. Šiliniai	V. Bumbuliai
P. A. Botyriai	V. Griganavičienė
A. Mackevičienė	D. Gurklys
K. Kielai	J. Guzevičienė
K. Tamašauskas	A. S. Juzulaičiai

Montreal, Que.

R. HAGAN
Jau sakiau
terys, nuožm
rėdamos į sa
dar nepasaki
sio dalyko.
mane, vidur
lazdele mosu
giesmės takt
ė Otomė, M
mano žmona
Apsirengus
su žibančiu
ant kaklo, į
karališkas
plunksnas, j
rodė tokia ž
baisi. Dar n
jos tokios n
švelni šypse
Prieš mane
stovėjo gyva
mas. Tą ak
kas paašėję
kas. Otomė,
ko į mūsų ti
dama krikšč
visus tuos n
režimu pris
gas apeigas
kiekvienas
darbas rodė
ir gerumą, m
po senovei t
ir laukinė. Š
sė į rūpest
slėpė, nors v
nojo visas sl
dies kerteles
tik du kar
aikštėn buv
ningas jos la
tulys; kai O
tis Marinos
rūbais, kas
Korteso sto
pačią dieną
nudėjo prie
tlaskalietį.
Visa tai p
voje vienu a
niai tempė j
lietį, o Otom
giedančiam
Dar po al
vau šalia j
— Kas čia
paklausiau.
Otomė be
kėlė į mane
tum nepažir
— Pasitr
žmogau, —
šaliams nev
apeigas.
Aš stovėj
žinodamas,
gęs žiūrėjau
čią priešais
lopočtį, pa
go.
Vis skamk
mė; Otom
džio lazdele
skriejo į
triumfo šau
kad tai-bais
Pagaliau
to košmaro
laviją, puoli

R. HAGARDAS

Vertė J. Stukas

Montesumos Duktė

(Tasa)

Jau sakiau, kad giedoto moterys, nuo žmogiškos akimis žiūrėdamos į savo belaisvius, bet dar nepasakiau paties baisiausio dalyko. Kaip tik priešais mane, vidury rato, nedidele lazdele mosuodama į kraupios giesmės taktą, stovėjo princesė Otomė, Montesumos dukterė, mano žmona.

Apsirengusi baltais rūbais, su žibantiu smaragdų vėrinu ant kaklo, į plaukus įsisegusi karališkas žalias spalvos plunksnas, ji pirmą kartą atrodė tokia žavinga ir — tokia baisi. Dar niekad aš nebuvau jos tokios matęs. Kur dingo švelni šypsena ir melios akys? Prieš mane moters pavidalu stovėjo gyvas Keršto įsikūnijimas. Tą akimirka man daug kas paaiškėjo, nors ir ne viskas. Otomė, kuri visuomet linko į mūsų tikėjimą, pati nebūdama krikščionė, Otomė, kuri visus tuos metus su pasibaurėjimu prisimindavo siaubingą apeišą, Otomė, kurios kiekvienas žodis, kiekvienas darbas rodė jos gailestingumą ir gerumą, mano Otomė širdyje po senovei tebebuvo stambelė ir laukinė. Šitą savo vidinę pusę ji rūpestingai nuo manęs slėpė, nors vargu ar pati pažinojo visas slaptas savo širdies kertes. Per visą laiką aš tik du kartus mačiau, kaip aikštėn buvo prasiveržęs liepsningas jos laukinio kraujo siautulis: kai Otomė atsidakė vilkčio Marinos atneštais kekšės rūbais, kada mes bėgome iš Korteso stovyklos, ir kai tą pačią dieną ji savo rankomis nudėjo prie manęs pasilenkusį tlaskalietį.

Visa tai praskriejo man galvoje vienu akimirksniu, kol žyniai tempė prie aukuro tlaskalietį, o Otomė vadovavo chorui, giedančiam mirties giesmę.

Dar po akimirkos aš jau buvau šalia jos.

— Kas čia dedasi? — rūščiau paklausiau.

Otomė be nuovakos šaltai pakėlė į mane tuščias akis, tarytum nepažindama.

— Pasitrauk iš čia, baltasis žmogau, — tarė ji. — Svetimšaliams nevalia kištis į mūsų apeigas.

Aš stovėjau pritrenktas, nežinodamas, ką daryti, ir sustingęs žiūrėjau į ugnį, liepsnojančią priešais žiaurųjį dievą Uicilopočtlį, pažadintą iš ilgo miego.

Vis skambėjo iškilminga giesmė: Otomė nedidele juodmedžio lazdele mosavo į taktą. Vis skriejo į nebylias žvaigždes triumfo šauksmai. Man rodės, kad tai bausis sapnas.

Pagaliau aš atsipeikėjau nuo to košmaro ir, išsitraukęs kalaviją, puoliau žynį, norėdamas

čia pat prie aukuro jį sukapti. Iš vyrų niekas nesuskubo atsikvošėti, tačiau moterys buvo dvigubai už mane vikresnės. Dar nespėjau užsimoti kalaviju, dar nespėjau ištarti nė žodžio, o jos įsikibo į mane, tartum pumos iš laukinių jų miškų, šnypsdamos ir staugdamos kaip tikros pumos.

— Pasitrauk, teuli! — rėkė jos man tiesiog į ausis. — Pasitrauk, arba nudursime tave ant aukuro kartu su tavo broliais!

Vis taip spiegdamos, jos išstūmė mane iš rato.

Pasitraukęs į šalį, aš pasislėpiau šventovės šešėlyje, stengdamasis ką nors sugalvoti. Mano akys nukrypo į ilgą virtinę tarpusavy surištų aukų, laukiančių savo eilės. Trisdešimt vienas žmogus buvo dar gyvas, jų tarpe — penki ispanai. Aš įsidėmėjau, kad ispanai guli patys paskutiniai. Atrodė, jog jie palikti iškilmių pabaigai, bet iš tikrųjų, kaip vėliau sužinojau, žyniai buvo nusprendę teulius paaukoti saulei tekant. Aš sukau sau galvą — kaip juos išgelbėti? Mano valdžia nieko nebereiškė. Sulaikyti moteris nuo keršto nefmanoma: jos buvo nuo kančių apkvaišusios.

Lengviau būtų buvę atimti iš jų rankų belaisvius. Vyrai elgėsi kitaip. Tiesa, kai kurie prisidėjo prie orgijos, bet daugumas su baimingu džiugesiu stebėjo šitą reginį iš šalies, patys nesikišdami.

Netoli manęs stovėjo vienas otomių vadas, mano vienmetis. Jis visuomet buvo mano draugas ir po manęs pirmas genties karo vadas. Priėjęs artyn, aš pasakiau:

— Klausyk, drauguži, gindamas savo tautos garbę, padėk man visa tai nutraukti!

— Negaliu, — atsakė jis. — Ir negalvok pats kištis, kitaip tavęs niekas neįgelbės. Dabar moterų valia, ir tu matai, kaip jos tuo pasinaudojo. Greit mes visi žūsime, bet prieš mirtį jos nori padaryti tai, ką darė jų tėvai, ir padarys, nes joms nėra ko prarasti. Seni papročiai, kad ir kaip stengiamasi juos išrauti, nelengvai užmirštami.

— Bet, gal būt, mums pavyks išgelbėti nors teulius? — paklausiau.

— O kam? Argi po kelių dienų jie mus išgelbės, kai pakliūsime į jų rankas?

— Gal ir neišgelbės, — atsakiau, — bet jeigu mums lemta mirti, tai geriau mirti su gryna sąžine.

— Ko tu iš manęs nori, teuli?

— Štai ko: surask trejetą ar ketvertą karių, dar nepagautų tos beprotybės, ir kartu su jais padėk man išvaduoti teulius,

jeigu jau negalime visų išgelbėti. Jei mums tai pavyks, viršmės nuleisime juos nuo tos vietos, kur kelias nutrūksta, o toliau jie patys nusigaus pas savuosius.

— Pamėginsiu, — gūžtelėjo pečiais, atsakydamas vadas. — Bet aš tai padarysiu tik dėl to, kad tu manęs prašai, ir dėl senos mūsų draugystės, o visai ne iš meilės prakeiktiems teuliams. Mano manymu, būtų neblogai juos visus paguldyti ant aukuro.

Jis nuėjo, ir netrukus aš pamaciau, kad prie belaisvių pradeda rinktis kariai. Tartum netyčia, jie būrėsi ten, kur už paskutinio indėno buvo pririšti ispanai, užstodami juos nuo apkvaišusių moterų, įsitraukusių į savo orgiją.

Aš prisėlinau prie ispanų. Už rankų ir kojų pririšti prie varinių grandžių, įtaisytų marmurinėse plokštėse, jie gulėjo tyliedami, laukdami mirties valandos, papilkėjusiais veidais ir iš baimės išverstomis akimis.

— Tss! Tyliau! — sušnibzdėjau į ausį kraštiniam ispanui, senam kareiviui, kurį aš pažinau, nes jis tarnavo dar pas Kortesa. — Ar nori išsigelbėti?

— Kas čia plepa apie išsigelbėjimą? — sugargė jis, greit apsižvalęs. — Ar ai kas gali mus išgelbėti nuo šitų raganų?

— Aš teulis, baltasis žmogus ir krikščionis, bet kartu ir šios genties vadas. Man dar liko keletas atsidavusių žmonių. Mes nuniausime jus virves, o paskui žiūrėsime. Žinok, ispane, man čia didelė rizika, nes jeigu įkliūsiu, aš, tur būt, susilauksiu tokio pat likimo, nuo kokio noriu jus išgelbėti.

— Jei mes iš čia ištrūksime, — atsakė ispanas, — tavo paslaugos neužmiršime, gali nebajoti. Išgelbėk mums gyvybę, o kai ateis laikas, mes tau atsilyginsime tuo pačiu. Bet jeigu net mus paleisite, kaip mėnesienoje pereisime per atvirą aikštę, matant toms furijoms?

— Vis vien reikia pabandyti, — atsakiau. — Kitos išeities nėra.

Laimė, mums padėjo pats likimas. Kol kalbėjomės, ispanai iš savo stovyklos pagaliau pastebėjo, kas dedasi ant teokalio. Apačioje pasigirdo siaubo riksmas, o paskui prasidėjo įnirtingas šaudymas iš patrankų ir muškietų, bet mums jis nepadarė beveik jokios žalos, nes visa švino kruša, zvimbianti aukštyn nuo piramidės papėdės, lėkė viršum mūsų galvų. Tuo pat metu didelis ispanų būrys per šventovės kiemą puolė į ataką — jie dar nežinojo, kad kelias į viršų išardytas.

— Bet aukojimo apeigos dėl to nenutrūko. Aplinkui griaudėjo patrankos, išgąstingai rykavo įtūžę ispanų kareiviai, zvimbė muškietų kulkos, pleškėjo liepsnojantys namai, prieš padegti tam, kad apsviestų mūsų lauką, ir viskas dabar susimai-

šė su laukiniu mirties himnu, o tai dar labiau padidino visuotinį sąmyšį bei netvarką ir palengvino man uždavinį.

Mano draugas, otomių vadas, su ištikimaisiais žmonėmis jau buvo šalia manęs. Pasilenkęs aš peiliu vikriai nupiausčiau ispanams virves. Mes susibūrėme į krūvą — koks tuzinas karių, o vidury penketas ispanų. Tada aš išsitraukiau kalaviją ir sušukau:

— Teuliai šturmuoja teokalį! Teuliai puola! Mes juos atremsim!

Aš nemelavau, nes ilga ispanų vora jau pradėjo kopti įviju keliu. Tuo pasinaudoję, mes perbėgome atvirą aikštę ir ėmėm leisti žemyn. Mūsų niekas nepastebėjo ir nesulaikė — visiems galvoj buvo tik aukojimas. Be to, viršuje viešpatavo didžiausias sambrūzdis, ir vėliau aš sužinojau, kad nė vienas žmogus į mus neatkreipė net dėmesio.

Kai pradėjome leisti, aš lengviau atsidusau: dabar bent dingome moterims iš akių. Tačiau reikėjo skubėti. Mes lėkėme žemyn įviju keliu taip sparčiai, kiek tik ispanai valiojo bėgti nutirpusiomis kojomis, kol galų gale pasiekėme vingį, už kurio buvo pakriūtė.

Prie to paties posūkio kartu priėjo ir priešų būrys. Ispanų kareiviai bejėgiškai grūdosi prie pakriūtės, šūkaudami iš jūršio ir nusiminimo, nes dabar jie niekuo negalėjo savo draugams padėti. Mes jų nematėme, užtat gerai girdėjome.

— Mes žuvę, sumurmėjo senasis ispanas, su kuriuo aš pirmiau kalbėjau. — Kelias išardytas, o leisti piramidės šlaitu — tikra mirtis.

— Visai nežuvę, — atsakiau. — Apačioje už kokių penkiasdešimt pėdų kelias tebėra. Mes jus po vieną ten nuleisime su virve.

Negaišdami laiko, mano kariai ėmėsi darbo. Virve aprišo vienam kareiviui liemenį po pažastimis, ir mes jį atsargiai nuleidome tiesiog į rankas ispanams, kurie sutiko savo draugą, tartum prisikėlusį iš numirusių. Paskutinis buvo senasis ispanas.

— Sudie, — tarė jis man. — Nors tu išdavikas, dievas neužmirš tavo gailestingumo. Gal būt, eisi su manim? Tavęs niekas nelies, prisiekiu savo gyvybe ir garbe. Tu sakeisi esąs krikščionis. Argi čia vieta krikščionims? — ir jis parodė į viršų.

— Aišku, ne vieta, — atsakiau. — Bet su tavim eiti negaliu. Čia mano žmona ir sūnus, ir kai reikės, aš mirsiu kartu su jais. Jei nori man atsidėkoti, pasistenk geriau išgelbėti jiems gyvybę, o savąja aš nesirūpinu.

— Pasistengsiu, — tarė ispanas, ir mes laimingai nuleidome jį žemyn. Sugrįžęs prie šventovės, aš paaiškinau, kad ispanai neįstengė įveikti pakriūtės ir pasitraukė.

O šventovėje tebevyko baisi orgija. Gyvi bebuvo du indėnai. Žyniai atrodė visai nusikamavę.

— Kur teuliai? — kažkas spiegiamai šaukė. — Greičiau. Tempkite juos ant aukuro!

Bet teuliai buvo dingę: visur jų ieškojo, tačiau negalėjo surasti.

Pasislėpęs šešėlyje, aš pakėistu balsu garsiai sušukau:

— Teulių dievas juos paėmė po savo sparnu! Uicilopočtlis negali įveikti teulių dievo!

Ir tuojuo pasitraukiau į šalį, kad niekas nesuaprotėtų, jog čia buvau ak. Mano žodžius žmonės greit predėjo kartoti visuose teokalio kampuose.

— Kryžiaus dievas pridengė teulius savo sparnais! — rėkavo moterys. — Tad paaukokime tuos, kuriuos jis atstūmė, ir džiūgaukime!

Netrukus ant aukuro buvo nugalabvoti paskutiniai belaisviai. Aš maniau, kad tuo viskas baigsis, bet apsirikau. Dar tuomet, kai moteris statė barikadas, jų akvose švietė kažkoks slaptas pasiryžimas, ir greitai man teko namatviti, ka jis reiškė. Tų nelaimingųjų širdyse degė beprotybės ugnis. Aukoniškas buvo baltas, tačiau tikrosios iškilmės dar tik prasidėjo.

Moterys susirinko prie aikštelės krašto ir kurį laiką ten kažkam ruošėsi, nors ispanų kulkos pakirdavo tai viena, tai kita. Su iomis buvo tik žyniai; kiti vyrai tebestovėjo būreliais nuošaly, niūriai stebėdami, kaip moterys ruošiasi. Niekas nebandė jų sulaikyti arba atkalbėti.

Šventovėje prie aukuro beliko viena moteris — Otomė, mano žmona.

Tai buvo liūdnas vaizdas. Susijaudinimas arba, tikriau sakant, beprotvė jai praėjo, ir ji vėl tapo tokia pat Otomė, kokia buvo visados. Iš siaubo išplėstomis akimis ji žiūrėjo čia į nukankintą aukas, čia į savo rankas, tartum jos būtų suteptos krauju, ir krūpčiojo, vien apie tai pagalvojęs.

Aš priėjau artyn, paliečiau ją už peties. Otomė atsisuko, tarsi kiemo pastūmėta.

— O mano mielas, mano vyre! — tiek ji tegalėjo springdama ištarti.

— Taip, čia aš, — atsakiau, — bet daugiau manęs nebevadink savo vyru.

— Ką aš padariau! — suvaitojo Otomė ir apalpusi parkrito man ant rankų.

(Bus daugiau)

NUSAUTAS FUTBOLO ŽVAIGŽDŽE WATKINS

STOCKTON, Calif. — Čia buvo nušautas Tad Watkins, buvęs Hamiltono Tiger-Cats futbolo tyms žvaigždė. Jo brolis sužeistas.

Jie su kitais bandė išplėsti Delta Liquor parduotuvę.

Torontiečių Kronika

Mirė tėvas

Draugė E. Simkūnienė gavo liūdną žinią iš Lietuvos, kad jos tėvas Antanas Juozaitis mirė.

Draugė lankėsi Lietuvoje prieš kelis metus ir buvo susitikusi su juimi.

Reporteris reiškia jai ir jos šeimai gilią užuojautą.

Išvyko pasisvečiuoti

Draugė M. Paužienė buvo išvykusi linksmam pasisvečiavimui į Jungtines Valstijas, — dalyvavimui giminaitės vestuvėse.

Rep.

Išvažiavime Parėmė LB

Praeitą šeštadienį, birželio 1 d., apie pusšimtis torontiečių ir Stroud apylinkėje gyvenančių lietuvių susižavė pas A. R. Antanavičius jų gražion farmon pasidžiaugti pavasariška gamta ir parėmti visuomeninį reikalą.

Draugai Antanavičiai visus atsilankiusius tikrai motiniškai-tėviškai sutiko, maloniai priėmė, vaišino iki pavakarės, o paskiau prasidėjo kolektyvės vaišės ir per jas buvo prisiminta apie parėmimą Liaudies Balso. Visi atsilankiusieji mielai sutarė paremti Liaudies Balsą per torontiečių LB rėmėjų nominuotą kandidatę į pikniko žvągdę. Antanavičių jaunėnią dukterį, studentę Bety. Dėl kolektyvio susitikimo būti-

nyjų išlaidų padengimo ir parėmimo kontestantės bei Liaudies Balso suaukojo virš \$170.

Prie to draugė Antanavičienė pridavė suvažiavimo iniciatoriams nuo nuosirdžiojo Liaudies Balso budavotojo ročesteriečio R. Barausko parvežtas iš Lietuvos lauktuves, kurios buvo išleistos laimėjimui. Norėjusieji laimėti suaukojo \$17.50 dėl kontestantės bei LB parėmimo. Laimėtojas buvo B. Minetas, kuris Antanavičiui patalkininkaujant su lauktuvėmis iš Lietuvos pavaišino visus atsilankiusius.

Tik gaila, kad abidvi Antanavičių dukterys negalėjo dalyvauti šiame susitikime. Viena iš jų, Irena, dabar išvykusi su vyru mokslo bei savo profesijos reikalais į Europą, o kita, studentė Bety, negalėjo atitrūkti nuo jos atostoginio darbo Toronte. Bet kaip ten nebus, su Bety, kaip kandidate į LB pikniko žvągdę, susitiksime piknike, birželio 23 d. Visi ruoškimės dalyvauti jame. Ten žada būti iš įvairių vietovių daug LB draugų, kurių tarpe susitiksime ir ročesteriet nuoširdųjį LB vajininką R. Barauską.

Reporteris

TORONTO. — Anglikonų bažnyčios viršininkai reikalauja, kad kunigas su savo kamedorium, kurie užsiiminėjo velnių išvarinėjimu, turėtų kreiptis pas psichiatrą.

Jie visai kotavojo ir kamaivo merginą, velnią varydami iš jos, kol ji numirė.

LAIKRODININKAS

F. Bočiulis

280 Queen St. W. (Šoninės durys) — Tel. EM. 6-6100
Toronto

Taisau visokių rūšių laikrodžius ir žiedus. Pageidaujantiems paimu ir pristatau į namus. Darbas garantuotas. Skambinti: rytais nuo 9 iki 11 v.; vakarais nuo 6 iki 9 v. Taipgi per mane galite nusipirkti pigiau laikrodžius, šliūbinius žiedus ir kt.

Akių ir Akiinių Specialistas

G. S. MERRITT

Optometristas — Optikas

Skaitymui akiniai \$15.00 ir daugiau

Bifocals — \$19.00 ir daugiau

(Išskaitant akių egzaminavimą)

Valandos: 9-12 ir 1-6. Treč. po piet uždaryta
Antrad. Ketvirt. ir Penkt. vakarais pagal susitarimą
1175 Dundas St. W. Tel. LE. 5-6400
Toronto, Ont.

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133

17 QUEEN ST. E. TORONTO
Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. RU. 1-2177

Toronto ir Bendrai Pietinės Ontarijos Lietuvių

RUOSIAMAS

Liaudies Balso Metinis

PIKNIKAS

įvyks

Sekmadienį, Birželio 23 d.

ELDORADO PARKE

Prie BRAMPTON, Ont.

(Ten, Kur Pernai Buvo)

Piknikui vieta graži, patogī ir erdvi. Prie Port Credit upės

Pikniko ruošėjai planuoja įvairių žaidimų su laimėjimais.

Liaudies Balso rėmėjai kontestuos už išrinkimą

Jubiliejinį 1967 Metų Pikniko Žvaigždės

Moterys Patieks Laimėjimui Garbės Stalą
kuris bus patiektas lygiai 5:30 valandą v.

Piknikas prasidės 1 val. po pietų, o pikniko vieta atdara nuo pat ryto

Maloniai kviečiame Visus Atsilankyti

PASTABA: Jei ir lytų piknikas vistiek įvyks, nes ten yra dideli paviljonai.

KELRODIS:

Eldorado parkas randasi arti Bramptono, kuris yra ant 10-tos ir 7-tos Hwy kryžkelės. Važiuojant Queen Elizabeth Highway, privažiavus Highway 10-tą sukti į šiaurę ir važiuoti tiesiai ligi Bramptono, 7 Highway trafiko šviesų. Čia sukti į kairę ir pavažiavus apie 2½ mylios, prie Springbrook Villa tarp dviejų gazolino stočių (SUNOCO ir WHITE ROSE) keliuku pasukti į kairę (pietų link). Už apie ¼ mylios dešinėj pikniko vieta.

Įvairenybės

Idomus atradimas

Rumunijoje, netoli Terterijos miestelio, archeologinių atkasinėjimų metu rastos trys nedidelės molio lentelės.

Vienoje jų nupiešta stirnos, medžio ir žmogaus silueta, o kitoje tyrinėtojai pamatė ženklus, primenančius hieroglifus. Trečioje lentelėje buvo ženklai, primenantys vadinamąjį piešinių raštą.

Kaip parodė tyrinėjimai, šios lentelės buvo sukurtos maždaug prieš 6,000 metų — jos

apie 1,500 metų senesnės už senovės šumerų raštą.

BONNA. — Dešimtys tūkstančių vokiečių Vakarų Vokietijoje demonstravo, protestuodami prieš įstatymą, suteikiantį vyriausybei galią panaikinti demokratines teises atsitikime kokio nors krizio.

ROMA. — Italijos komunistai per praėjusius rinkimus gavo 8,555,131 balsą ir išrinko 177 atstovus į parlamentą, 11 atstovų daugiau, negu turėjo. Į senatą išrinko 87, vienu daugiau.

Krikščionys demokratai išrinko 266 atstovus, o Nenoio socialistai — 91. Turėjo 120.

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, ištiria akių nervus, nuo kurių paeina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pri-taiko akinius.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT
Šviežias maistas. Geras pasirinkimas įvairių lietuviškų valgių. Turime kambarių apistojimui.
Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: LI. 4-6917

FRAN VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
263 College Street
WA. 2-6112, WA. 2-6111
Res. — CL. 1-0651
Toronto